

צבא

מסוכן מאד

באחת התקופות השחורות ביותר של מלחמת העצמאות, החליטה הממשלה לגייס את בני 17. גיוס זה נעשה תחילה לצרכי אמונים בלבד, אך היה ברור כי הכרח המלחמה יכפה על הממשלה גיוס לחקופה ארופה. הצו ירד כמהלומה על מדריכי כל תנועות הנוער. גיוס לצבא היה פירושו פיזור גרעיני ההתיישבות של התנועות, חבריהן מיצרי החלוציות. הפלמ"ח, שבסיסו היוו ב"מסקים ושקיים עד אז את הקשר בינם לבין המגויסים, הפך ליחידה לוחמת, כאשר

שוטרי נמל חיפה חוסמים את הכניסה בפני עתונאים - כיצד לרכוש ידיים

היחידות, מנותק מבסיסו. הוא לא יכול, שוב, לפתור את הבעיה. נציגי כל תנועות הנוער החלוציות התכנסו, החליטו לעשות מעשה בלתי-רגיל: במכתב משותף פנו ישר לדוד בן-גוריון, דרשו למצוא פתרון שלא יסכן את כל עתידה של התנועה החלוצית. תשובתו של בן. גי. היתה מהירה וחותרת: הוא פקד לשמור על אחדות הגרעינים בימיה מיוחדת, שי נקראה נוער-חלוצי-לוחם. נחלל זה היה, תחילה חלק של הגדנ"ע, הפך במרוצת הימים ליחידה עצמאית, שהטיעה את חותמה על נוף הארץ.

יריקה בפרצוף? המיוחד בנחל היה כי עמד מעל לכל המפלגות, נתן זכויות שחת בהחלט לכל התנועות, אם אהדו את הממי שלה ואם לאו. הוא גייס כל גרעין כיחידה אחת, שלח אותו במלוכד לעבודה במשק. את המדריכים המרכזיים של כל תנועות-נוער שיחרר משרות פעיל, למען ידאגו לחינוך דור חלוצי חדש בתנועות.

השבוע הודיע שר-הבטחון כי הגיע הקץ לאידיליה זו: 22 מדריכים של תנועת ה"שומר-הצעיר, התנועה החלוצית החוקה ב" יותר במספר משקיה הצעירים, קיבלו הודעה להתייצב מיד לשרות פעיל. הנימוק לביטול החופשות: השומר-הצעיר השמיך את צ"ל, שעה שהתנגד בתוקף להארכת תקופת השרות.

המעשה לא הפתיע את אנשי השומר-הצעיר. בן-גוריון רוצה מוזמן לחסל את התנועה הקיבוצית, מפני שהאמריקאים אינם רוצים במקומות, אמרו. זה רק צעד נוסף בדרך החיסול! השיבו אנשי מפא"י: האם אנחנו צריכים לתת הקלות למי שיורק בפנינו?

יריקה או לא יריקה, היה זה מעשה קצר רואי. הוא העמיד בגלוי סיסמאות פוליטיות מעל למעשים חלוציים, הלם מהלומה נוספת בשרידי העלבים למדי שנותרו לתנועה החלוצית בקרב הנוער הישראלי.

ירושלים דרוש דוד עשיר

מקום אחד, בו לבטח לא חוללה השותפות החדשה שבין מפא"י והצ"כ נפלאות, היתה עירית ירושלים. הצרות נשארו, הן צעקות לא שככו, הדלתות עדיין נסגרו בכוח. השבוע הועתק מקום העלילה מבנין ה"עיריה המודרני לאחד האולמות האפלים של בית הדין העליון. בפני ועדת חקירה, בת חמישה חברים בראשותו של השופט העליון אהרן דוגב, איש מעריב ושלום כהן, איש העולם הזה.

שתי חברות מסחריות בניגריה הודיעו כי הן מעונינות ליבוא גרבים, מוצרי עור, חלי פות טרופיות, מעילי גשם, שמלות, סרדינים, גרמפונים, מכונות כתיבה, חלקי אופנים וכל מיני סחורות אחרות הניתנות לשיחוק במערב אפריקה. המודעות לא עוררו את ההד המקוה ב" ציבור היצואנים. הסיבה: עד היום לא יצא אל הפועל שום עסק מסחרי רציני עם אפריקה המערבית. סקרנים בררו, גילו, כי הן מודעות נתקבלו במערכות העתונים דרך השרות הדיפלומטי. התשלום עבורם הובטח ולעתונים לא היתה כל סיבה להתעניין ב" טיבן של החברות. לא כן הסוחרים. הם התענינו.

שני המודעות באו מאותו מקום, העיר איבאואן, ניגריה. אולם בזמן שאדינה טריי דינג קומפני בקשה, הצעות בצורך דוגמאות הייתה החברה השניה מוכנה להסתפק בקטלוגים, אבל לא היתה מסרבת לקבל גם דוגמאות. אולם שליחת דוגמאות של גרמפונים, שעונים, מעילי גשם וסחורות מן הסוג הזה היא ענין יקר, וסוחרים רבים, יוצאי אירופה, עודם זוכרים איך נהלו חברות מטוקסקות עסקים גדולים שהתבססו אך ורק על הבולים שקבלו ממתענינים בהצעותיהן. זכל הסכר מו כי חליפת גברדין עולה בקצת יותר מ" אשר בול לתשובה.

שתי המודעות באו מאותו מקום, העיר איבאואן, ניגריה. אולם בזמן שאדינה טריי דינג קומפני בקשה, הצעות בצורך דוגמאות הייתה החברה השניה מוכנה להסתפק בקטלוגים, אבל לא היתה מסרבת לקבל גם דוגמאות. אולם שליחת דוגמאות של גרמפונים, שעונים, מעילי גשם וסחורות מן הסוג הזה היא ענין יקר, וסוחרים רבים, יוצאי אירופה, עודם זוכרים איך נהלו חברות מטוקסקות עסקים גדולים שהתבססו אך ורק על הבולים שקבלו ממתענינים בהצעותיהן. זכל הסכר מו כי חליפת גברדין עולה בקצת יותר מ" אשר בול לתשובה.

אולם שליחת דוגמאות של גרמפונים, שעונים, מעילי גשם וסחורות מן הסוג הזה היא ענין יקר, וסוחרים רבים, יוצאי אירופה, עודם זוכרים איך נהלו חברות מטוקסקות עסקים גדולים שהתבססו אך ורק על הבולים שקבלו ממתענינים בהצעותיהן. זכל הסכר מו כי חליפת גברדין עולה בקצת יותר מ" אשר בול לתשובה.

חכמי מק"י אסתר וידנפסקה ומאיר ויזנר נאבקים ליד השער ולחצילו בחברה (דמוקרטית)

לשם עסק לא הצליח. הידיעות נתקבלו על ידי שני בנקים גדולים בארץ ב" קשר למצבן הכספי של החברות האפריקאיות לא היו מעודדות. המודיעים ידעו ל" ספר כי החברה המבקשת סלוגים עלולה, אם לשפוט לפי פעולתיה במקומות אחרים, לרשום הזמנות אחדות בארץ. אשר לחברה השניה, לא היה בעברה דבר שהיה עלול ל" עורר תקות כאלה. אמר נציג לשכת המסחר הישראלית: זה שנתיים שאנו מוצפים הצעות למשלוח דוגמאות, בדומה להצעות שתי החברות הגריקות, אולם שום עסק לא יצא לפועל. גם במקרים הבוודים בהם נתקבלו הזמנות, הן לא נפדו כאשר הגיעה הסחורה המוזמנת לניגריה.

אולם כבר בדרך לחיפה נתברר כי הן משטרה רואה את עיקר תפקידה בהפרעה לעבודתם. היא מנעה מאת מכוניות העתונאים לעבור על פני המכוניות האחרות (דבר ש" היה דרוש לצלמים), נתנה יחס מיוחד רק לצלמי יומן כרמל ושבעון מפלגתי מסויים. הפקידה אישרה. בחיפה הועברה ה" שיירה בדרך עקיפין לשער גיחה של הנמל. מכוניות הדיפלומטים עברו בעד שער זה, אולם כשהגיע תורם של העתונאים נסגר ה" שער. הודיע השוטר: אתם תכנסו דרך שער אחר.

העתונאים רתחו. הדקות החשובות ביותר אבדו לעיניהם. הם עברו שוב את השער, נכנסו בעד שער שני. שם חיכתה להם הפתעה נוספת: מישהו קבע שאין כניסה ל" רציף ההפלגה בלי רשיון מיוחד, שהיה צורך להשיגו מידי פקידה במשרד המשטרה. בידי כל עתונאי היה מיסמך יקר-מציאות: העודות-עתונאי של ממשלת ישראל. עליה מתנוססת לתפארה החותמת העגולה של ה" מטה הארצי של משטרת-ישראל. אולם מפקד המקום לא חשב, כנראה, שיש ערך כלשהו למטה הארצי של המשטרה, ללא אישור פקידה נמוכה. כל עתונאי נאלץ, ברגעים יקרים אלה, לפנות לשולחן המשטרה, שם מילאה הפקידה באופן אוטומטי, פיתקה סתמית, שרק היא הקנתה את הרשות ל" היכנס דרך שערי הקודש.

כשנכנסו העתונאים המאושרים הראשוניים נים פנימה, כבר התקרב הטכס לסיומו. הם מיהרו לצלם, אולם גם הפעם לא ניתן להם הדבר חופשית: קצין אחד, שידעויותיו בצד לום היו קרובות לאפס, ראה צורך לתת להם הוראות איפה לעמוד, מהיכן לצלם. אותה שעה נאבקו עתונאים אחרים ליד השער עם משמרות שוטרים, נדחקו הצידה. כשהגיעו לרציף, כבר היה הצעיר באינה.

איזה סעיף 9? לא רק זכות העתונאים נפגעה. לא פחות סבלו משרירות זו זכותם של חברי הכנסת הריבונית של מדינת ישראל.

ארבעה חכמי מק"י, אסתר וילנסקה, מאיר וילנר, תופיק טובי, שמואל מיקוניס, שי הגיעו אף הם עם שירת ירשוב, נעצרו ב" מחסום. הם הציגו תעודות חברי-כנסת, ללא הועיל. סעיף 9 של חוק החסינות קובע ב" פרוש שמותר לחבר-הכנסת להכנס לשטח סגור ללא רשיון מן המשטרה, התרעמה אסתר וילנסקה, הצביעה על הסעיף בפנקסה.

הסמל האחראי התגלגל, רץ להתיעץ עם מפקדו, חזר כעבור דקות: הוא מצטרף מאד.

חכמי מק"י אסתר וידנפסקה ומאיר ויזנר נאבקים ליד השער ולחצילו בחברה (דמוקרטית)

לשם עסק לא הצליח. הידיעות נתקבלו על ידי שני בנקים גדולים בארץ ב" קשר למצבן הכספי של החברות האפריקאיות לא היו מעודדות. המודיעים ידעו ל" ספר כי החברה המבקשת סלוגים עלולה, אם לשפוט לפי פעולתיה במקומות אחרים, לרשום הזמנות אחדות בארץ. אשר לחברה השניה, לא היה בעברה דבר שהיה עלול ל" עורר תקות כאלה. אמר נציג לשכת המסחר הישראלית: זה שנתיים שאנו מוצפים הצעות למשלוח דוגמאות, בדומה להצעות שתי החברות הגריקות, אולם שום עסק לא יצא לפועל. גם במקרים הבוודים בהם נתקבלו הזמנות, הן לא נפדו כאשר הגיעה הסחורה המוזמנת לניגריה.

המשק עסקים אפלים עם אפריקה

מודעות גדולות הופיעו בימים האחרונים בשני עתוני בוקר, אחי עברי והשני אנגלי. חברה.

העם מקפורת נגד עם נובע

בכמה מקומות בעולם ובמרחב ישוב ה" שבוע גינטלמנים לבושים הדר, השתעשעו בשרטוט קוים על גבי מפה. האזרח הישראלי לא שם לבו לכך. הוא היה עסוק מאד: בחיסול ציריות, ברצ"ח חות מיניות, בתחרות איגרוף. אלמלא כן, היתה רואה דבר שלא היה מוצא חן בעיניו: המפה אשר אותם גינטלמנים השתעשעו בה, היתה מפת מדינת-ישראל.

הכוכב הגדול ששפך את אורו על מחזה לילי זה היה כוכבו של הליה מוחמד נגיב. בשבעה חודשי עבודה שקטה הצליח, למעשה, לסלק את הכיבוש האנגלי מארצו. הוא הפך האח-הגדול של המרחב השמי, דמות בינלאומית אשר מקטרתה היתה שקולה, על כפות המאזניים של מדיניות העולם, כנגד תריסר עסיים נובעים של משה שרת. תאווה, עליני קצין. האנגלים התכרינו לצאת מסואץ. לאן?

מסואץ מובילה הדרך הישרה לעזה, מעזה לחברון, מחברון לעקבה. כל הדרכים עוברות את מדינת-ישראל, העצמאית והריבונית. ול" מדינת-ישראל עצמה ישנו שטח גדול יריק, תאווה לעיני כל קצין המתכנן בסיס גדול. שטח זה הוא הגב הדרומי - בין סואץ, עקבה ועזה.

איך מגיעים לשם? אמר השבוע דיפלומט אמריקאי בעל משקל: יש להבהיר למדינת ישראל שלא תקבל כסף אמריקאי אם לא תכבד את החלטות א"מ. החלטות א"מ, פירושו: בינאום יר"ר שלים, פינוי גנג'ו, מלה, לוח, עכו. זה קשה? בבקשה, אפשר לעמוד על המקת. למשל: מה דעת ישראל על החלפת רמלה לוד-עכו בשטח ריק בנגב?

אימפורט של חיללים. אין ספק ש" כמעט כל אוכלוסיית ישראל היתה מתנגדת כיום בחריפות להקמת בסיס זר גלוי על אדמתה. אולם גם לכך לגיטימציה מנוסה פחה רוץ. האם לא הכריזה ישראל ממילא מלחמה על הקומוניזם, אחרי שהקומוניזם הכריז מלחמה על ציונות?

ובכן, מספיק להניק לצבא הבריטי זכות של מעבר חפשי בכביש עזה-חברון. הבריות יתרגלו לפרצופים האהודים של בני ליכר פול וגלאסגו, בתיוד כשהם מלחים לירות אנגליות טובות, סיגוריות פלייארס ומאסי טיק. ואחרי שהתרגלו, מה טבעי יותר מ" אשר להקים תחנת-בניין בריטית בדרך, ר" אחרי זה שקיים בריטי, ואחרי זה משמר על התחנה והשקיים?

בסופו של דבר, סבורים הבריטים, ישמ"ח חו אזרחי ישראל עצמם לקראת שפע הר ביזים שיזרמו לארץ, יחד עם החיללים. זה פותר המון שאלות. במקום אקספורט של סחורות, יבוא אימפורט של חיללים, כסעיף יעקרי לאיוון תקציב המדינה.

הכנסת פצצה ואין פצצה

לא היה זה טבעי, לו פסחה אוזירת הפ" צצות על המוסד העליון במדינה. לפני שבוע, שותפה גם הכנסת, אם כי רק בדרך הלצה, במשחק הילדותי, אך האיום.

בשעה תשע, באחד מערבי השבוע שעבר עבר ירחמיאל בלקינד, קצין הכנסת ואח"ר ראי לבטחונה, בין שולחנות המזון, בקש את הנוכחים לצאת. הוא הסביר, כי צלצל אלמוני, הודיע על הפצצה שהונחה בבנין. רוב חברי הכנסת, העתונאים וסחם אורחים שישבו במזון נטשו את כוסות התה, יצאו, רק מנחם בגין, שישב בחברת שותפיו ל" סיעה סביב אחד השולחנות, הרגיש בחובו כלפי עברו, התלוצץ: "אנו רגילים לפצצות, נבל עד הסוף!" ההלצה לא השפיעה על בלקינד. השיב הוא: "אדוני, הנני אחראי לחיכום." טיעת חרות יצאה, העתיקה יחד עם עוד כמה חברי כנסת את מקום מושבה לקפה עטרה.

משטרה לקצין אין זמן

למעלה משבוע המתינו העתונאים במתינות גוברת לצאתו של פאהל איבאנוביץ ירשוב (ראה רפורטז'ה). היה ברור שיהיה זה לכתבים ולצלמים המאורע הגדול ביותר של השנה. הם שכרו מכוניות מיוחדות כדי להצמיד את עצמם לשיירה, שהובילה את הציר מתלאביב לחיפה.